

AVANTGUARDES

L'avencat s'anomenava aquesta part de l'exercit que es la carnassa on hi havia els soldats menys preparats i feien baixes a l'enemic.

El concepte ismes, van néixer com un projecte de diferents intel·lectuals que defensaven el mateix però des de diferents punts de vista. S'implicaven en el mateix però cadascú defensava la seva manera de fer-ho:

- a) Cubisme: destaquem a Polinaire. Va posar de moda els cal·ligrames. Tot i ser cubista va quedar triomfant en el futurisme.
- b) Futurisme: defensaven el progrés. Crítica contra la irracionalitat humana, la duïen a terme des del procés tan tecnològic com el del pensament. Totes les escoles de filosofia eren benvingudes perquè volia dir que tot el progrés havia de lluitar contra la irracionalitat de la guerra.
El creador va ser Marinetti. És el que va tenir més èxit.
- c) Surrealisme: el segon que va tenir més èxit. El va crear André Breton. Basat en les tendències de Freud dels coneixements de la ment humana i sobre la vessant del conscient i subconscient humà. D'aquí tota la teoria sobre la interpretació dels somnis. Va utilitzar una tècnica molt concreta que era la escriptura automàtica, arrel d'una pluja d'idees feien una composició.

EVOLUCIÓ DE L'AVANTGUARDA ARTÍSTICA A CATALUNYA

1. El primer avantguardista català és l'escriptor Josep Maria Junoy, va introduir el cal·ligrama
2. Joan Salvat-Papasseit i J. V. Foix mai van deixar els sonets ni els temes tradicionals i és per això que es creu que no va acabar de triomfar aquí.
3. El manifest groc és un document on Dalí i Muntanyà expliquen com ha de ser el cubisme.

Mor el modernisme i el noucentisme i els avantguardes passa mes o menys paral·lel.

Obra poètica

Papasseit va néixer al barri de la Barceloneta, de petit se li mor el pare i ha de treballar i és autodidacte i es reflexa en les seves obres que són planeres. Mor de tuberculosi.

- La primera composició és "Poemes en ondes hertzianes". Es comencen a veure els cal·ligrames que marquen el cubisme i futurisme català.
- La segona obra és "L'irradiador del port i les gavines"
- El tercer poemari és "Poema de la rosa als llavis" i és una mena d'història d'amor fictícia en un sanatori amb una noia francesa
- La quarta obra és "Óssa menor" i es comença a veure el canvi de l'avantguarda a post-simbolisme

1. Les avantguardes

1.1 Definició, ubicació i temporalització

Avantguarda és un terme militar que designa la part d'un exèrcit o d'una flota que va al davant de la resta, tot obrint camí. D'aquest terme va derivar Avantguardisme, nom que s'aplica al conjunt moviments culturals de ruptura i de recerca apareguts a Europa (i conreats en tot el món occidental) en el primer terç del segle XX. L'artista avantguardista, doncs, se situa en una posició d'avançada: és un innovador que precedeix els altres i obre camins nous cap al futur, amb la voluntat de trencar violentament amb el passat.

Estos moviments estan influïts per la crisi de valors causada per la Primera Guerra Mundial (1914-1918) i la voluntat d'oposar-se als valors i models de comportament burgesos. Per a aconseguir-ho, els artistes buscaren trencar amb la cultura precedent i experimentar per tal de trobar noves formes d'expressió.

El moviment d'avantguarda constitueix la ruptura més intensa i radical de totes les que s'han produït en la història de l'art. El seu propòsit és el de destruir el llenguatge heretat per instaurar-ne un d'inèdit, desvinculat de qualsevol tradició.

1.2 Els moviments avantguardistes en les belles arts i en la literatura

Els principals moviments avantguardistes són:

CUBISME

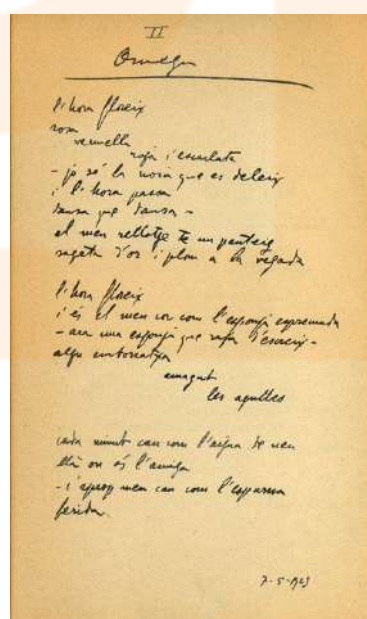
A les belles arts	A la literatura
Es basa en figures geomètriques. Elabora una obra artística a partir dels diversos elements que formen la realitat, després de descompondre'ls i desordenar-los. El principal representant del cubisme és P. Picasso.	Cal·ligrama: composició poètica que expressa de manera plàstica el tema tractat. Salt de falla: talls de versos que formen un escaló al poema. Collage: incorporació al text d'elements que semblen enganxats (dibuixos, emblemes, paraules en una altra llengua...) Paraules en llibertat: paraules col·locades en el text de manera inusual (verticals, inclinades...).

Guernica, quadre de P. Picasso

Exemple de cal·ligrama, de G. Apollinaire

"Omega", poema de Joan Salvat-Papasseit on s'observen salts de

FUTURISME

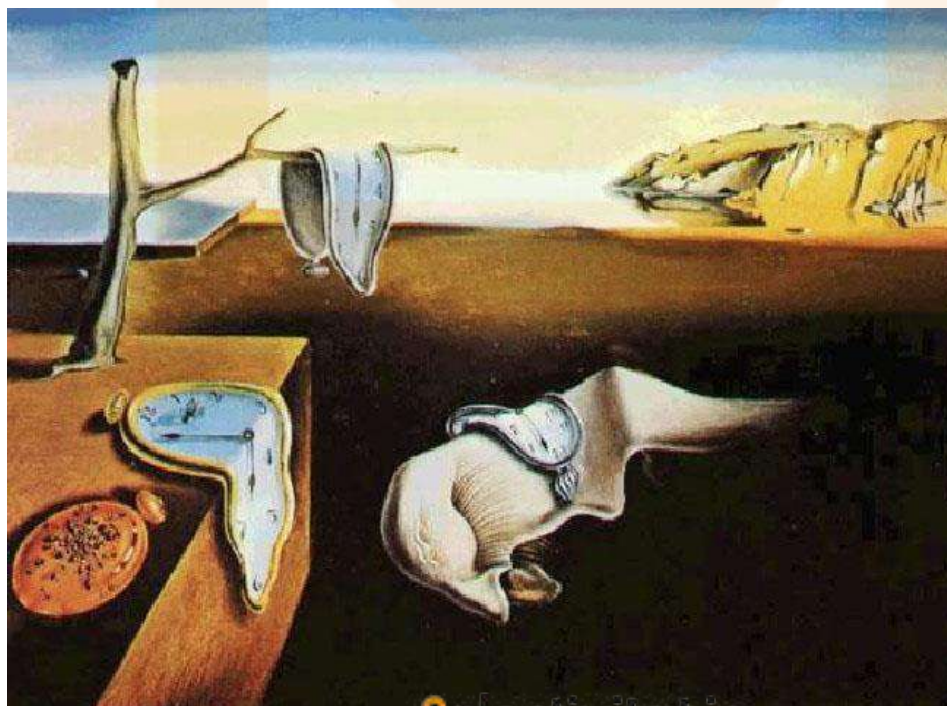
A les belles arts	A la literatura
Valora el progrés industrial i la nova tecnologia; se senten atrets per les màquines (trens, avions...). Va ser fundat per F. Marinetti.	Suprimeixen els signes de puntuació i usen majúscules i minúscules a l'atzar; utilitzen espais en blanc als poemes. Marinetti propugnava trencar amb els esquemes literaris tradicionals i amb la sintaxi com a estructura fonamental de la llengua.

DADAISME

A les belles arts	A la literatura
Promouen allò que hi ha d'absurd i primitiu i espontani en la realitat. L'atzar és cabdal a l'hora d'expressar-se artísticament. Prima el desordre, la il·lògica, l'anarquia. El seu fundador és Tristan Tzara.	Ús d'un llenguatge incoherent, on l'espontaneïtat, l'atzar, l'absurd i la ironia ocupen un lloc destacat. Utilitzen l'escriptura automàtica (deixar fluir els pensaments).

SURREALISME

A les belles arts	A la literatura
Es basa en l'exploració dels elements del subconscient, del somni i la imaginació. Està molt relacionat amb la psicoanàlisi de Sigmund Freud. En pintura destaca la figura de Salvador Dalí.	Utilitzen l'escriptura automàtica i els temes habituals.

Rellojes, de Salvador Dalí (pintura surrealista)

1.3 Temes de les avantguardes

- **La tecnologia i les innovacions:** les primeres avantguardes es van interessar per les noves màquines de la societat industrial (automòbils, trens, avions, telègraf...) i per elements innovadors en l'època, com els esports.

- **El món del somni i de l'absurd:** els somnis, el subconscient, especialment per als surrealistes.

2. Autors avantguardistes en la nostra literatura

2.1 Joan Salvat-Papasseit → SELECTIVITAT IMPORTANT

Nascut a Barcelona el 1894 a una família humil. Orfe de pare ben prompte, va haver de treballar des de jove. Va ser un agitador cultural i va fundar revistes. És un dels representants més notables de l'avantguardisme, influït sobre tot pel cubisme i el futurisme.

En la seua obra hi ha elements avantguardistes (com els salts de falla i la temàtica futurista –màquines modernes-) i elements tradicionals (temes clàssics com l'amor). Un dels seus llibres més importants és *El poema de la rosa als llavis*. Va morir l'any 1924.

2.2 Carles Salvador

Va nàixer a València el 1893 i va morir a Benimaclet el 1953. Fou un important mestre, lingüista i poeta que dirigí processos de renovació en estos tres àmbits.

Com a lingüista, fou un dels difusors de les idees de Pompeu Fabra a València i impulsor de les *Normes Ortogràfiques de Castelló de 1932* amb diversos llibres.

Com a poeta, col·laborà en diferents plataformes literàries. Admirava la poesia de Salvat-Papasseit i les temàtiques i temes de

Les Normes Ortogràfiques de Castelló (1932) són trenta-quatre regles ortogràfiques aprovades i ratificades per destacades entitats i personalitats del món cultural i polític valencià amb la idea d'adoptar un sistema ortogràfic unitari per al valencià. Es basa en el model dels principals escriptors de la Renaixença valenciana, com T. Llorente, i en les normes de Pompeu Fabra, que també usaven els mallorquins. Foren aprovades amb un alt grau de conformitat.

l'avantguardisme, tot i que mai no es va inscriure
totalment a les avantguardes.

